728/05

Den 1. august 2005 blev i sag nr. 63.658:

xxxxx x xxxx xx xxxxxxx
xxxxx xx
xxxx xxxxxxxx

mod

Danica Pension
Parallelvej 17
2800 Lyngby

afsagt sålydende

k e n d e l s e :

_____

Forsikringstagerne, der har livsforsikringer i Danica Pension, klager over, at selskabet med virkning fra 1/1 2004 vil beregne sig et gebyr på 48 kr. månedligt på forsikringerne.

Selskabet har fastholdt at være berettiget til at beregne gebyret under henvisning til det til Finanstilsynet anmeldte bonusregulativ.

Forsikringerne er ikke under udbetaling.

Det fremgår af sagen, at klager L.B.P. har tegnet to forsikringer i selskabet, og selskabet har gennem flere år fratrukket omkostningsbidrag på forsikringerne. Den ene forsikring er oprettet som et tillæg til den anden, og der beregnes et samlet omkostningsbidrag for de to forsikringer, der i øvrigt er omskrevet til fripolice.

Klager B.P. har én forsikring, hvor der ligeledes beregnes omkostningsbidrag. Der foretages stadig præmieindbetalinger til denne police.

Klagerne har desuden en tolivs-sumforsikring, hvortil der også stadig betales præmie. I relation til denne forsikring sendte selskabet i december 2003 et brev til klager L.B.P. om ændring af omkostningsbidrag til administration mv. Det fremgår heraf:

"Som kunde i Danica Pension betaler du i dag et bidrag til dækning af blandt andet omkostningerne til administration. På nogle pensionsordninger dækker denne betaling imidlertid ikke vores omkostninger. Derfor foretager vi nogle ændringer, der træder i kraft den 1. januar 2004. Ændringerne er anmeldt til Finanstilsynet.

...

Privat pensionsordning med præmiebetaling

I dag betaler du en procentdel af indbetalingerne på din pensionsordning til dækning af omkostninger, og det vil du fortsat skulle gøre. Derudover betaler du et beløb på op til 62 kroner om måneden. Størrelsen af dette beløb afhænger af, hvornår du har oprettet din pensionsordning, hvor stor din opsparing er, og hvor ofte du indbetaler.

Den 1. januar 2004 ændrer vi på beregningen af det månedlige beløb. Det betyder, at betalingen til dækning af omkostninger stiger på din pensionsordning. Betalingen stiger maksimalt med 1 procent af opsparingen. Du vil dog fortsat højst skulle betale 62 kroner om måneden. Beløbet regulerer vi en gang om året."

Nævnet har spurgt Finanstilsynet, om der i forbindelse med anmeldelsen af regulativet foretages en prøvelse af indholdet. Finanstilsynet har i sit svar af 17/5 2004 bl.a. anført:

"Finanstilsynet kan bekræfte, at tilsynet påser, at selskabernes bonusregulativer og bonussatser er betryggende og rimelige. For så vidt angår bonussatser sker tilsynets kontrol efterfølgende."

Finanstilsynet har uddybende anført:

"Det følger af § 21 i lov om finansiel virksomhed, at selskabets regler for beregning og fordeling af realiseret resultat skal føre til en rimelig fordeling mellem de enkelte kunder. Størrelsen af fremtidig bonus er ikke garanteret. Selskabet har mulighed for at ændre anmeldte bonusregulativer også for bestående forsikringer, hvis det er i overensstemmelse med de aftaler, som selskabet har indgået med sine kunder.

Finanstilsynet påser løbende, at selskaberne overholder bestemmelserne i lovens § 21 om betryggenhed og rimelighed, herunder bekendtgørelse om kontributionsprincippet, som er udstedt i medfør af lovens § 21, stk. 5. Tilsynet er forpligtet til at rea-

gere over for selskaberne, såfremt det anmeldte ikke kan anses for at leve op til lovens krav, men Finanstilsynets manglende reaktion indebærer ikke, at Finanstilsynet kan tages til indtægt for, at have godkendt det anmeldte grundlag.

I henhold til § 3, stk. 3, i anmeldelsesbekendtgørelsen skal anmeldelser af satser, parametre og lignende, hvor selskabet højst forpligter sig til anvendelse af de anmeldte størrelser i et år, ikke indeholde en økonomisk, juridisk og aktuarmæssig redegørelse for de anmeldte størrelser. I stedet skal der efterfølgende redegøres for de anmeldte størrelser i den ansvarshavende aktuars beretning til Finanstilsynet for det år, størrelserne er taget i anvendelse. Dette betyder, at tilsynets kontrol af f.eks. gebyrers rimelighed hovedsagelig sker efterfølgende i forbindelse med tilsynets gennemgang af aktuarens beretning.

…

Såfremt Finanstilsynet ved den efterfølgende kontrol konstaterer, at selskabets anmeldte satser, parametre og lignende ikke kan anses for at leve op til lovens krav om rimelighed, vil Finanstilsynet i medfør af § 21, stk. 6, i lov om finansiel virksomhed pålægge selskabet, at rette op på fordelingen med konsekvens for den allerede forløbne periode."

Klageren har over for nævnet nedlagt påstand om, at selskabet er uberettiget til at indføre det omtvistede gebyr.

Klageren har til støtte for sin påstand i skrivelse af 29/4 2004 anført:

"I Vores 'verdensbillede' og sådan som vi læser den oprindelige police, tegner man en forsikring, betaler sin præmie, hvoraf en mindre del går til selskabets administration af ordningen, og derudover håber man så ellers på, at man oplever engang ud i fremtiden at få glæde af det indbetalte. Man kan så desuden, hvis det finansielle marked udvikler sig gunstigt glæde sig over en evt. bonus, der udover den garanterede udbetaling kommer forsikringstageren til gode, når udbetalingerne påbegyndes. Da det allerede fra forsikringens start ligger klart, at pengene skal tilbage til forsikringstageren igen en gang ud i fremtiden, er det i vores 'verdensbillede' en klar selv-

følge, at man selvfølgelig tager højde for det, når man beregner sit administrationsbidrag.

Skal der endelig være et gebyr ved udbetaling - og det er tilsyneladende en omsiggribende faktor i den finansielle verden, har vi svært ved at forstå, at det i disse edb-tider skal koste så meget at foretage en simpel og konstant udbetaling til samme bankkonto - det er jo kun en maskinel indtastning en gang årligt, så kører resten jo af sig selv."

Selskabet har over for nævnet fastholdt, at det er berettiget, at selskabet trækker et omkostningsbidrag ved beregning af bonus, og at selskabet har været berettiget til at ændre reglerne for beregning af omkostningsbidraget. Selskabet har i øvrigt præciseret, at der ikke er tale om forsikringer under udbetaling.

Nævnet har i en række lignende sager, ankenævnskendelserne 61.530, 63.160, 63.230, 63.360, 63.422, 63.464 og 63.900, med dissens udtalt, at der ikke i de indgåede forsikringsaftaler var adgang til af bonus at beregne sig et gebyr på 48 kr. for forsikringer, der var under udbetaling, når et sådant gebyr påvirkede størrelsen af selskabets overskud.

Efter nævnets afgørelse i disse sager har selskabets advokat i skrivelse af 11/4 2005 til nævnet bl.a. anført:

"Sammenfattende kan det anføres, at selskabets bonusregulativ har fornøden hjemmel i aftalen. Størrelsen af den tildelte bonus er rimelig. Lovgivningen forudsætter, at omkostningsresultatet indgår i bonusberegningen. Bonusregulativet regulerer ikke selskabets andel af overskuddet, men regulerer alene fordelingen mellem individuel bonus og kollektivt bonuspotentiale. Selskabets andel af overskuddet reguleres i den anmeldte Overskudspolitik. Der er intet usædvanligt i, at den som kriterium anvender omkostningsresultatet. Overskudspolitikken er et forhold af offentligretlig karakter mellem Danica og Finanstilsynet og falder herved uden for Ankenævnets kompetence. Overskudspolitikkens indhold kan ikke medføre helt eller delvis ugyldighed af bonusregulativet.

Dertil kommer, at nævnets argumentation ikke begrunder resultatet. Såfremt gebyret ikke er berettiget, fordi 30 % tilgår selskabet, må konsekvensen være, at overskudsfordelingen må ændres. Konsekvensen kan aldrig være, at forsikringstagerne skal have pengene tilskrevet, fordi man herved tilsidesætter kontributionsprincippet, som skal tilsikre, at bonus fordeles mest rimeligt mellem de, der har været med til at tilvejebringe overskuddet.

Nævnet har tidligere afgjort det forelagte spørgsmål, jf. sag 60.376 af 20. oktober 2003, og de nu afsagte kendelser er en ændring af praksis. Efter Danicas opfattelse er denne praksisændring ikke berettiget, jf. det ovenfor anførte."

Af forsikringsbetingelserne fremgår:

"**§ 14.** Statsanstalten fastsætter med finansministerens godkendelse den del af bonusfonden, der skal fordeles som bonus for det kommende femår, idet dog mindst 75 pt. af femårets henlæggelse til bonusfonden skal anvendes til umiddelbar fordeling og til forhøjelse af forsikringsydelser i det kommende femår.

Stk. 2 (★) Bonus fordeles under hensyntagen til det overskud, som de enkelte forsikringer har frembragt ved gevinst på dødelighed, invaliditet, rente og tillæg.

Stk. 3. For forsikringer, tegnet på de før 1. januar 1966 gældende præmieberegningsgrundlag, sker fordelingen efter de gældende forsikringstal (bonusfordelingstal).

Stk. 4. Finansministeren godkender regler for fordeling og anvendelse af bonus. Forskelligheder i præmieberegningsgrundlagene skal i videst muligt omfang udjævnes gennem fordeling af bonus."

Af anmeldelse af ændring dateret 1/12 2003 fremgår:

"Endvidere tilføjes et nyt afsnit om

'Pensionsordninger og privat videreførte ordninger (efter fratrædelse)'

'For disse forsikringer betales et månedligt gebyr, således at der som minimum betales 48 kr. om måneden i samlet omkostningsbidrag. De 48 kr. reguleres hvert år.' "

Nævnet udtaler:
Nævnet har tidligere ved flertalsafgørelser givet klagere medhold i, at der ikke i forsikringsaftalerne var hjemmel til at opkræve et gebyr som det, også denne sag vedrører. Disse principielle afgørelser er blevet anfægtet af de involverede selskaber, som dermed ikke er bundet af nævnets afgørelser. Efter de foreliggende oplysninger vil en række af disse klagere med støtte fra Forbrugerrådet anlægge sag herom ved domstolene. Nævnet finder det på denne baggrund for rigtigst at afstå fra at træffe afgørelse i tilsvarende sager, så længe dette spørgsmål ikke er endeligt afgjort ved domstolene, jf. også § 4 i nævnets vedtægter.

Som følge heraf

b e s t e m m e s :

Nævnet kan ikke afgøre sagen.

Marianne Højgaard Pedersen